№ 140. Poniedziałek 22. Czerwca 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 21. czerwca. Jego Excelencya Namiestnik Jego ces. kr. apost. Mości w Galicyi *jw. hr. Agenor Gołuchowski*, wyjechał wczoraj w podróż po obwodach w okręgu Namiestnictwa lwowskiego.

Lwów, 21. czerwca. Zapowiedziane na wczoraj ogólne Zgromadzenie c. k. Towarzystwa gospodarskiego gal. odbyło pierwsze swe posiedzenie w sali głównej Zakładu narodowego Imienia Ossolińskich, pod przewodem jo. księcia Leona Sapiehy swego prezesa, w obec delegatów Towarzystw agro. krakowskiego, bukowińskiego, czeskiego, kraińskiego i morawsko szląskiego. Głównym przedmiotem posiedzenia było wysłuchanie spraw z czynności komitetu w ostatnich czterech miesiącach, i rozpoznanie stanu istotnego w jakim się znajduje zakład naukowy w Dublanach. Dokładne w tej mierze sprawozdanie komitetu podajemy w następującym w sobotę Dodatku tygodniowym; tu nadmieniamy, że wybrani zostali trzej członkowie towarzystwa, z poleceniem wyjechać do Dublan, sprawdzić i rozeznać na miejscu właściwe położenie całego instytutu. Nowo obrany dyrektor-zastępca zakładu p. Abancourt wyłożył po odczytanem sprawozdaniu w krótkości stan, w jakim go obejmując zastał, i wspomniał coby uczynić należało do podniesienia całego gospodarstwa. Dokładna mapa unaoczniała członkom topograficzne położenia wioski, i trudności jakie zachodzą w polepszeniu gruntów, ale także i to w czem polepszenie już nastąpiło. Z pochwałą wielką opatrywało zgromadzenie plan gmachu dwupiątrowego, w którymby wszystkie wydziały szkolne i gospodarskie, tudzież pomieszkania rządcy, nauczycieli, uczniów, czeladzi, jakoteż potrzebne zasoby gospodarskie mogły się mieścić jako najstosowniej i z wszelką wygodą. Plan, pod dyrekcyą profesora pana *Gabrielli* wszechstronnie obmyślony, wykonał bardzo troskliwie p. *Głowacki* wyzwoleniec z akademii politechnicznej wiedeńskiej. Projekt i pomysł bardzo szczęśliwy, w przeprowadzeniu stałby się oprócz pożytku, prawdziwą ozdobą Instytutu. — Wkońcu toczyły się bardzo ciekawe rozbiory pytań podanych pod roztrząśnienie (ob. nr. 107 Gaz. lw.), a gruntownie wypracowane rozprawy kilku członków nad przedmiotem w pytaniach zawartym będą umieszczone w rocznikach Towarzystwa.

(Zaraza na bydło.)

Lwów, 18. czerwca. Według otrzymanych sprawozdań nie wydarzył się ostatniemi czasy żaden już nowy wypadek zarazy bydła rogatego w tutejszym okręgu administracyjnym, a zarazę tę przytłumiono już w 3 miejscach obwodu stryjskiego, mianowicie w Demence poddniestrzańskiej, Lachowicach podróżnych i Rudnikach, dalej w 3 miejscach obwodu samborskiego, a to: w Dobrohostowie, Wykotach i Graziowie, tudzież w Demianowie obwodu stanisławowskiego i w Tenetnikach obwodu brzeżańskiego.

Obecnie wykazano przeto 11 miejsc dotkniętych zarazą, mianowicie jedno we lwowskiem, 3 w samborskiem i 7 w stryjskim obwodzie, a według raportu ostatniego znajduje się rzeczywiście razem już tylko 13 sztuk bydła chorego w 3ch z tych miejc, to jest w Stryju i Rozwadowie obwodu stryjskiego, tudzież w Bilczu obwodu samborskiego; natomiast nastąpił już po uśmierzeniu zarazy przepisany okres obserwacyjny.

(Jubileusz orderu Maryi Teresy. — Pobudka wieczorna. — Zjazd na jubileusz.)

Wiédeń, 18. czerwca. Wczoraj wieczór jako w wilię stóletniej uroczystości zaprowadzenia orderu Maryi Teresy odbył się capstrzyk wojskowy z huczną muzyką, a to przy pomocy wszystkich band muzycznych z pułków tak pieszych jak i konnych, tudzież tamborów z całego garnizonu tutejszego, i pod kierunkiem c. k. kapelmistrza armii Leonhardt'a. (Bandy muzyczne z pułków pieszych: W. księcia heskiego nr. 14, kapelmistrz Fahrbach; księcia Schwarzenberga nr. 19, kapelmistrz Tischler; hrabi Wimpffen nr. 22, kapelmistrz Knina; barona Airoldi nr. 23, kapelmistrz Gungl; króla belgijskiego nr. 27, kapelmistrz Kovacs; banda muzyczna strzelecka: z 25 batalionu, kapelmistrz Strasser; bandy muzyczne pułków konnych W. księcia toskańskiego pułku dragonów nr. 4, kapelmistrz Mocker, i następcy toskańskiego nr. 8, kapelmistrz Blaschek.) Przodem niesiono latarnie na żerdziach, a za zjednoczoną tą orkiestrą postępowały niezliczone tłumy ludności. Bandy muzyczne wraz z tamborami zebrały się w koszarach na przedmieściu „Laimgrube“, zkąd wyruszyły na plac Franciszka i odegrały tam trzy utwory muzyczne. Następnie udały się przed pomieszkania obecnych w Wiédniu kawalerów wielkiego krzyża Maryi Teresy, a mianowicie Jego cesarzewicz. Mości najdostojniejszego Arcyksięcia Jana, dalej fm. J. O. księcia Windischgrätz, tudzież przed zabudowanie komendy jeneralnej, gdzie mieszka komendant armii pierwszej, JExc. fzm. hr. Wimpffen, a w końcu na główny odwach „Am Hof“, odegrawszy wszędzie po jednym utworze muzycznym. Dopiero przed burgiem cesarskim i po kilkugodzinnem graniu ucichły zjednoczone bandy muzyczne.

Program pochodu tego następujący:

Wielki capstrzyk z przybraniem motywów capstrzyku dawnego i grenadyerskiego marszu fajfrów, z introdukcyą i finałem, kompozycyi A. Leonhardt'a. „Monte Christo“, introdukcya i ballabile z całym szeregiem najpiękniejszych ustępów z tej muzyki baletniczej przez Giorza, ułożone w formie potpourri i napisane dla muzyki wojskowej.

Wielki wojskowy marsz uroczysty kompozycyi A. Leonhardt'a i hymn narodowy.

Na uroczystość stuletniej rocznicy orderu Maryi Teresy przybyli na dniu 16. b. m. do Wiédnia: Ich Cesarzew. MM. najdostojniejtzy Arcyksiążę Jan, najstarszy kawaler wielkiego Krzyża orderu Maryi Teresy i Arcyksiążęta Zygmunt i Ernest z Budy i Gracu; kr. angielski kontradmirał Sir Moresbi-Fairfax, kawaler orderu Maryi Teresy od roku 1809 z Londynu; Jego Excelenca fzm. i Ban hrabia Jelacic z Zagrabia i ces. rosyjski jenerał-porucznik Paniutyn, kawaler orderu Maryi Teresy z Petersburga. Neapolitański jenerał i adjutant Jego Mości Króla, Carlo Filangieri, książę Satriano, komandor orderu Maryi Teresy od roku 1849, zasłabł w podróży do Wiédnia w Tryeście, ale mimo to spodziewany jest w Wiédniu.

Ces. rosyjski ambasador przy dworze tutejszym, baron Budberg, odjedzie w ostatnich dniach tego miesiąca do Darmsztadu, by towarzyszyć ztamtąd Ich Mości Cesarzowi i Cesarzowej Rosyi w podróży po Niemczech.

Ameryka.

(P. Read wyjeżdża do Chin. — Wybory zagrożone. — Gubernator do Kansas. — Załatwienie sporów środkowo-amerykańskich w zamiarze.)

Nowy Jork, 2. czerwca. Pan Read otrzymał już instrukcye swoje do misyi chińskiej i odjedzie ztąd najdalej w 14 dniach. Przy wyborach w Washingtonie zaszły wczoraj krwawe zatargi między mieszczaństwem i bandą „Rowdiesów“ (warchołów z profesyi). Ci byli dobrze uzbrojeni i opanowali działo, którem zagrozili przeciwnikom. Dwie kompanie wojska okrętowego, które prezydent dał Majorowi do dyspozycyi, otrzymały rozkaz, użyć palnej

broni, przyczem miało zginąć 5 do 6 osób, a wielu innych zostało ranionych. W mieście panowało wielkie wzburzenie, a wojsko okrętowe nieustępowało z ratusza, by działać w potrzebie. — Nowy gubernator Kansasu, pan Walker, przybył do Lecompton, i wydał swój adres wstępny, w którym oświadczył, że rząd będzie się starał wszelkiemi siłami utrzymać ustawy terytoryalne.

Dziennik *New-York Herald* utrzymuje za rzecz pewną, że prezydent Buchanan przedłoży w nadchodzącym grudniu kongresowi plan zgodnego załatwienia wszystkich sporów środkowo-amerykańskich. Szczegółów planu tego nie może w prawdzie teraz już podać, to jednak rzeczą pewną, że program wspomniony dąży do zabezpieczenia każdego z państw środkowo-amerykańskich od napaści zewnętrznej i rewolucyjnych wstrząśnień wewnątrz, tudzież do wspólnego stawania w obronie każdego z państw zagrożonych. W razie przystąpienia Anglii do tego planu poszłoby z łatwością załatwienie wszystkich zawikłań w Ameryce środkowej, a to począwszy od Honduras aż do Nowej Grenady. Na wszelki zaś wypadek może *Herald* zaręczyć rządowi angielskiemu, że mr. Buchanan nie da żadnej potuchy usiłowaniom awanturników i korsarzów.

Portugalia.

(Deputacya Izb z powinszowaniem do Króla.)

Lizbona, 9. czerwca. Król oznajmił Kortezom za pośrednictwem prezydenta ministrów, że ma zamiar pojąć wkrótce małżonkę. Nie wymieniono narzeczonej Kortezom, i prezydent ministrów ograniczył się tylko na oświadczeniu, że przyszła Królowa będzie godną narodu portugalskiego. Mówią jednak, że narzeczoną jest Marya Zofia Amalia księżniczka Bawarska (urodz. 4. paźd. 1841) trzecia córka księcia Maxymiliana Bawarskiego. Obie Izby mianowały natychmiast deputacye, by złożyły życzenia Jego Mości Królowi.

Hiszpania.

(Kortezy. — Budowa gościńców. — Prawo prasy. — Reformy w postępowaniu karnem w hipotekach i notaryacie. — Marszałek O'Donnell do Francyi.)

Madryt, 10go czerwca. Izba deputowanych potwierdziła wczoraj raport komisyi w sprawie budowli gościńców; po tym projekcie obiecują sobie wielkie korzyści dla kraju. Komisya zajmująca się ustawą prasy zamknęła już czynności swoje i sprawozdanie jej zgadza się zupełnie z projektem rządowym. Dyrektorowie dzienników zbierają się na konferencyę. Progresiści żądali, ażeby dzienniki przestały wychodzić, dopokąd ustawa ta niezostanie cofnięta. Inni sprzeciwiali się. Ustawa ta wywoła opozycyę w kongresie, ale mimo to zostanie, jak się zdaje, przyjęta znaczną większością.

Rząd przedłożył Kortezom trzy podania, w których proponuje zreformowanie ustaw w postępowaniu kryminalnem, hipotece i notaryacie. Wyraża w nich powody i zasady, na których ta reforma ma nastąpić. Pod względem postępowania kryminalnego ma być zniesioną trzecia instancya i będą pozwolone prośby o kasacyę; co się tyczy hipoteki chce sobie rząd zastrzedz nadzór naczelny, a przynależne rejestra podać pod kontrolę ministerstwa sprawiedliwości; również zastrzega sobie rząd zaprowadzenie i obsadzenie notaryatów (dla miast liczących najmniej 8000 mieszkańców.)

— Do Marsylii nadeszła telegraficzna wiadomość z **Madrytu** z 12. czerwca, że marszałek O'Donnell otrzymał pozwolenie wyjazdu do Francyi.

Anglia.

(Krzyże za waleczność. — Posiedzenie z 16. czerwca. — Bil za zmianą przysięgi parlamentarnej.)

Londyn, 15. czerwca. Dziennik *Times* donosi: „Jej Mość Królowa raczyła oznajmić ministrowi wojny, Lordowi Panmure, że ma zamiar w piątek 26. b. m. rozdawać osobiście krzyże Wiktoryi (ordery za waleczność). Postanowiono, ażeby uroczystość ta odbyła się nie na placu parady naprzeciw Horse Guards, jak z początku oznaczono, lecz w Hyde-Park, gdzie może pomieścić się większa liczba widzów. Książę Albert i wszyscy starsi członkowie familii królewskiej, książę Pruski Fryderyk Wilhelm i Arcyksiążę austryacki Ferdynand Maxymilian będą znajdować się na tej ceremonii.“

Depesza telegraficzna z **Londynu** z 16. czerwca donosi: „Na wczorajszem posiedzeniu *Izby niższej* wotowano bil względem zmienienia przysięgi parlamentarnej, a właściwie względem przypuszczenia izraelitów do parlamentu. *Deasy* wniósł poprawkę, ażeby także dla katolików zmieniona została formuła przysięgi. Poprawkę tę odrzucono 373 głosami przeciw 83. *Sir F. Thesiger* zrobił potem wniosek, ażeby zatrzymane zostały wyrazy: „na prawdziwą wiarę chrześciańską“, dla zastrzeżenia parlamentowi charakteru chrześciańskiego. Po dyskusyi, która trwała aż do północy, nastąpiło głosowanie, i wniosek *Thesigera* został odrzucony 341 głosami przeciw 204.“

Francya.

(Nowiny dworu. — Kasy zaopatrzenia. — Doniesienie z Algieryi i Senegalii. — Wykazy handlowe. — Wiadomości bieżące. — Książę Napoleon do Anglii. — Wyszczególnienia. — Kolumna Napoleonowi III. — Traktat handlowy z Rosyą podpisany.)

Paryż, 14. czerwca. *Monitor* oznajmia dziś urzędownie, że hrabia Germiny, nowomianowany gubernator banku francuskiego, składał wczoraj przysięgę w obec Cesarza. Dalej ogłasza dziennik urzędowy obszerny raport kasy zaopatrzenia na starość. Zakład ten doznawał od samego początku szczególnej opieki Cesarza, a czynność jego okazała się w roku 1856, pomimo wielkiej drożyzny żywności, bardzo pomyślną.

— Władze Bayonny otrzymały teraz urzędowe doniesienie z ministeryum spraw wewnętrznych, że Cesarz i w tym roku odwiedzi Biarritz. Otworzenie obozu w Chalons-sur-Marne nastąpi 25. czerwca. Na zapowiedzianych tam manewrach gwardyi cesarskiej będzie znajdować się znaczna liczba wyższych oficerów rozmaitych armii zagranicznych.

— Towarzystwo kolei żelaznej z Bordeaux do Cette wzięło południowy kanał z Tuluzy do Cette za 1,300.000 fr. w dzierżawę na lat 90.

— Administracya ceł ogłasza przegląd handlu we Francyi w roku 1856. Ogólna wartość handlu zewnętrznego wynosiła podług obliczeń urzędowych 4587 milionów franków, w istocie zaś 5400 milionów. Ta znaczna różnica wartości urzędowej, to jest obliczonej podług przyjętych dawniej na komorach cen przeciętnych w porównaniu z istotną wartością świadczy, że ceny wielu towarów znacznie się podniosły.

— Minister wojny otrzymał następującą depeszę jenerał-gubernatora Algieryi z Such-el-Arby z 9. czerwca: „Federacya Beni-Setki poddała się dzisiaj. Nad gościńcem i twierdzą pracują bez ustanku. Powietrze pogodne, a stan zdrowia wojska doskonały.“

— Już od niejakiegoś czasu powiodło się staraniom jenerał-gubernatora Algieryi, marszałka Randon, nakłonić część nadbrzeżnej ludności Afryki, zaciągnąć się do służby w marynarce francuskiej. Teraz postanowił rząd, dla przysporzenia ztąd większych korzyści marynarce, założyć w Algierze szkołę majtków na wzór istniejącej w Brescie. Bryg „Argus“ ma służyć temu zakładowi do odbywania ćwiczeń z uczniami, i wkrótce już wyprawiony będzie z Tulonu na miejsce przeznaczenia.

— Szczepy, które w głębi Senegalu powstały przeciw władzy francuskiej, zostały podług doniesień z St. Louis z 16. maja pokonane. Zamieszkiwały one wschodnią część Nadżamburu i umknęły za nadejściem francuskiego korpusu expedycyjnego do Ualo, ale dopędzono ich tutaj. Sam gubernator dowodził korpusem expedycyjnym.

— Minister spraw zagranicznych wydał do konzulów francuskich w Chinach i w Ienniczych krajach chińskich okolnik względem emigracyi chińskiej, a osobliwie względem werbowania Kuliów. Podane są w nim warunki, jak dalece ajenci rządu francuskiego, w obrębie swej działalności urzędowej, mają zezwalać na ten nowy i dla interesentów wielce korzystny rodzaj przemysłu.

Paryż, 15. czerwca. Książę Napoleon udaje się 10. na przyszły miesiąc w podróż do Manchestru i odda przy tej sposobności wizytę Jej Mości Królowej Wiktoryi na wyspie Whigt.

Wiktor Foucher, radca trybunału kasacyjnego i autor pierwotnego projektu nowego kodexu karnego dla armii, został mianowany kawalerem wielkiego krzyża legii honorowej; jenerał Allard, autor sprawozdania, jakie o tej ustawie przedłożono w pałacu Bourbon imieniem rady państwa, otrzymał tę samą dekoracyę i ma być oraz mianowany jenerałem dywizyi.

Paryż będzie miał wkrótce nowy pomnik, mianowicie kamienną kolumnę, która ma być wzniesiona na Trocadero na cześć Napoleona IIIgo. Wysokość tej kolumny będzie wynosić 100 metrów. Dla porównania wspomnąć tu można, że kolumna Vendome ma tylko 40 metrów wysokości, a nawet wieże paryskiego kościoła Notre-Dame niedochodzą wysokości 100 metrów.

Podług depeszy hrabiego Morny nastąpiło wczoraj w Petersburgu podpisanie nowego traktatu handlowego między Rosyą i Francyą. Hrabia Morny powróci temi dniami do Francyi.

Belgia.

(Wiadomości bieżące. — Rozruchów zagodzenie. — Dekret zamknięcia sesyi prawodawczej.)

Bruxela, 15. czerwca. Część osób uwięzionych za ostatnie zaburzenia w Bruxeli ma być na przyszły tydzień stawiona przed tutejszym sądem policyi poprawczej. — Kolegium niechciało ukonstytuować się w trybunał cywilny, by wystąpić przeciw sprawcom zaburzeń z 28. i 29. maja, ale zastrzegło sobie prawo, wytoczyć poźniej niektórym skazanym osobom skargę cywilną. — Na przedwczorajszem posiedzeniu tutejszej rady gminnej oznajmił burmistrz prostując doniesienie jednego z dzienników, że zaślubiny księżniczki Charlotte odbędą się nie w Laeken, lecz podług dawnego zwyczaju w Bruxeli.

— Na posiedzeniu rady gminy rozpoczęto obrady nad cofnięciem rozporządzenia, którym zakazano zbierać się na ulicach grupom złożonym więcej niż z pięciu osób. Rada gminy wzięła jednak przy tej sposobności w tajnym komitecie do wiadomości wyjaśnienia p. de Brouckere co do wypadków zaszłych w ciągu trzech dni majowych.

Monitor belgijski ogłasza postanowienie królewskie, datowane z Laeken z 13. b. m. względem zamknięcia sesyi prawodawczej z roku $18^{56}/_{57}$.

Równocześnie podaje dziennik urzędowy następujące ogłoszenie:

Przy podpisaniu dekretu, który nakazuje zamknięcie sesyi prawodawczej wydał Jego Mość Król do ministra spraw wewnętrznych następujące pismo: „13. czerwca 1857.

Kochany ministrze!

Otrzymałem datowany z dnia wczorajszego raport gabinetu i pospieszam z udzieleniem mu potwierdzenia mego. Proponując od-

roczenie dyskusyi nad ustawą dobroczynności, zrobisz pan inicyatywę, którą nakazują stosunki a kraj zrozumie bez wątpienia.

Korzystam z tej sposobności, by za pośrednictwem pana przemówić kilka słów do kraju, który dał mi tyle dowodów swego przywiązania.

Jeden z przedłożonych przez pana projektów rządowych wywołał w izbie reprezentantów długą i żwawą dyskusyę, która pociągnęła za sobą pożałowania godne wypadki.

Po raz pierwszy to od lat 26, jak objąłem rządy Belgii, powstały przy debatach parlamentarnych trudności, które niedały się natychmiast załatwić.

Pan przystępywałeś do dzieła z największą rozwagą i rzetelnością. Jesteś więc mocno przekonany, że projekt tej ustawy niebyłby w wykonaniu pociągnął za sobą tych niemiłych skutków, jakie mu przypisywano. Niepotrzebuję wydawać sądu o tym projekcie; niebyłbym nigdy zezwolił na to, ażeby do prawodawstwa naszego przyjętą została ustawa, zagrażająca tak smutnemi skutkami, jakich się obawiano; wszelako niewchodząc nawet w rozpoznanie ustawy, oceniam, równie jak pan wrażenie, jakie objawiło się przy tej sposobności w znacznej części mojego ludu. W krajach, które same zajmują się swemi sprawami, zdarzają się podobne wzruszenia doraźne i zaraźliwe, które szerzą się tak gwałtownie, że łatwiej je udowodnić niż wyjaśnić, a przy których stósowniejsze jest porozumienie się niż rozprawa.

Swobodne instytucye Belgii rozwijały się od 26 lat z podziwienia godną regularnością. Czegoż potrzeba, ażeby to działo się także na przyszłość z tym samym porządkiem i skutkiem?

Niewaham się wyrzec to: Stronnictwom potrzeba umiarkowania i władzy nad sobą. Sądzę, że niepowinniśmy poruszać kwestyi, które zdolne są zażegnąć wojnę w umysłach. Jestem przekonany, że Belgia może być szczęśliwa i szanowana, jeśli będzie postępować drogą umiarkowania; ale również przekonany jestem i mówię to śmiało w obec całego świata, że wszelki środek, dający się wyłożyć tak, jak gdyby zamierzał ustalić przewagę jednego stronnictwa nad drugiem, jest niebezpieczny. Na swobodzie niezbywa nam i nasza konstytucya, przy rozsądnem i umiarkowanem użyciu, podaje pożądaną równowagę.

Moje szczere i głębokie przywiązanie do kraju naprowadziło mnie na te ważne myśli. Objawiam je krajowi, panu i większości reprezentacyi narodowej.

Śród zachodzących stosunków powinna większość izby, do której życzeń stosuję się i muszę stosować, zajmować stanowisko szlachetne, stanowisko godne wielkiego stronnictwa.

Radzę jej przeto, ażeby stosownie do propozycyi pana zrzekła się dalszej dyskusyi nad tą ustawą. Jestto rzecz większości, odegrać tę szlachetną rolę. Dopełniając tego w zupełności, poda światu chlubne wyobrażenie o swej mądrości i miłości ojczyzny. Utrzyma w szeregach swoich tę ścisłą jedność, która stanowi pierwszy owoc i pierwszą nagrodę każdego stronnictwa za dokonane wspólnie dobre i szlachetne dzieło.

Zeszłego roku dziękował mi kraj za moje poświęcenie, ja dziękuję mu dzisiaj za jego zaufanie.

Z pisma tego poznasz pan, jak szczęśliwym się mienię, że zgadzamy się w naszych zdaniach i jak wielce pochwalam Twoje postępowanie.

Pragnę gorąco, bym mógł także na przyszłość czuwać z panem i z kolegami Twymi nad szczęściem tego pięknego, ukochanego kraju.

Chciej, kochany mój ministrze, wierzyć uczuciom życzliwości, jakie żywię dla Ciebie. *Leopold.*"

Szwajcarya.

(Dr. Kern z pełnomocnictwem do Paryża. — Gwarancya traktatu.)]

Berna, 14. czerwca. Dr. Kern odjechał wczoraj po raz ostatni z pełnomocnictwem rady federacyjnej do Paryża, by z kr. pruskim pełnomocnikiem wymieniać ratyfikacye traktatu zawartego w sprawie Neuenburga. — Rada gminna w Chaux-de-Fonds uchwaliła jednogłośnie, ofiarować Dr. Kern z wdzięczności za przysługę wyświadczoną Kantonowi Neuenburg — prawo obywatelstwa.

Jak wiadomo wyraziły dzienniki szwajcarskie nie raz tę obawę, by artykuł 6 i 7 traktatu pierwotnego nie podał J. M. Królowi pruskiemu sposobności używać rodzaju kontroli w sprawie administracyi dóbr kościelnych i majątku zakładów dobroczynnych, a zatem i majątku mieszczaństwa neuenburgskiego. Poselstwo rady związkowej mówi o tem między innemi:

„Król pruski nie ma wykonywać żadnego nadzoru, lecz tylko mocarstwa, co traktat podpisały i gwarantowały mogą w razie nadwerężenia któregobądź postanowienia traktatu wspomnionego żądać jego dopełnienia. Aby uchronić się nawet i pozoru do mieszania się w tę sprawę i w przekonaniu sumienności, z jaką traktat tej ze strony naszej będzie dopełniany, tudzież będąc tego przekonania, że władza związkowa ma dostateczną moc i siłę do utrzymania powagi tych rozporządzeń, żądała rada związkowa przyjęcia zastrzeżenia tego rodzaju, że zobowiązania przyjęte względem zakładów dobroczynnych nie staną się nigdy i stać się nie mogą powodem do interwencyi państwa obcego. Pełnomocnicy sprzeciwili się jednak wszelkiemu zastrzeżeniu takiemu pod pozorem, jakoby to sprzeciwiać się miało znaczeniu traktatu internacyonalnego i że tym sposobem przyznanoby wyłącznie jednej ze stron prawo czuwania nad wykonaniem jej zobowiązań. Dodali przy tem i tę uwagę: że w tym względzie nie należy obawiać żadnego nadużycia, zwłaszcza że mocarstwa mogłyby działać zawsze tylko w wspólnem porozumieniu i że nie należy oddawać się obawie, by błahym i niczem nieuzasadnionym skargom malkontentów tak łatwo uwierzono. Zresztą możności odwołania się do mocarstw nie należy w ten sposób sobie przedstawiać, jakoby ograniczano prawa sądów kantonalnych co do wykładu fundacyjnych dokumentów odnoszących się do zakładów dobroczynnych. Wykład taki zależeć będzie całkiem od sądów. W razie zaś, gdyby się miało okazać wyraźnie, że rozstrzygnięcie sądowe sprzeciwia się traktatowi, natenczas skarga w tej mierze wniesiona będzie do tej władzy związkowej, która czuwać ma nad dopełnieniem traktatu. Jakoż dopiero po dopełnieniu tej formalności, może być mowa o odwołaniu się do mocarstw, które traktat podpisały i o ich wmieszaniu się w każdym razie jednak tylko zbiorowem."

Niemce.

(Program podróży Cesarza rosyjskiego.)

Do dziennika *Nord* piszą z Berlina, że według urzędowych doniesień wybiera się J. M. Cesarz rosyjski wraz z Cesarzową dnia 23. b. m. w podróż z Petersburga do Kiel i że dnia 27. przybędą do Hamburga, dnia 28. do Getyngi, 29. do Darmsztadtu, dnia 2. lipca do Wildbadu, a 6. lipca do Kissingen. — Według innej depeszy asystować mają JJ. MM. Cesarstwu w podróży tej hr. Adlerberg i książę Bazyli Dołgoruki.

Rosya.

(Chrzest W. księcia Sergiusza. — Lustracye.)

Petersburg, 10. czerwca. Ceremonię chrztu Wielkiego księcia Sergiusza Alexandrowicza odprawiono przedwczoraj w zamku kaplicy Carskiego sioła. Do chrztu trzymali go Jej Mość Cesarzowa Alexandra Teodorówna, Jego królewicz. Mość Wielki książę Hesyi Ludwik III, Ich Cesarzew. MM. Następca tronu Carewicz Mikołaj Alexandrowicz, Wielki książę Michał Mikołajewicz, Wielka księżna Marya Pawłówna i Jej królew. Mość owdowiała Królowa holenderska, Anna Pawłówna. Po dopełnieniu świętego obrządku odśpiewano „Te Deum" przy 301 salwach z dział i śród odgłosu wszystkich dzwonów. Potem trzymał Jego Mość Cesarz ochrzczonego księcia do komunii świętej, a w końcu ozdobił go insygniami orderu św. Jędrzeja. Wieczorem były Carskie Sioło i Petersburg oświetlone. Na cześć urodzin Wielkiego księcia Sergiusza Alexandrowicza podjęło się gremium kupieckie w Moskwie wychować i wyposażyć 10 sierot. Gmina Moskwy opuściła z tej samej przyczyny zaległe podatki uboższym mieszczanom aż do ogólnej kwoty 20.000 rubli i postanowiła wznieść kaplicę przy nowojerozolimskim klasztorze na znajdującej się w pobliżu Moskwy górze Eleon. Rzemieślnicy w Moskwie kazali równocześnie przyjąć czternastu ubogich do tamtejszego szpitalu i umorzyli zaległe podatki najuboższych kolegów swoich w ogólnej kwocie 10.000 rubli.

Petersburg, 8. czerwca. Według najnowszych wiadomości przybył książę Bariatyński 20. b. m. do Kerczu, lustrował w mieście tem odbudowane na nowo i wzmocnione baterye, następnie zaś udał się do Jenikale, a ztamtąd do Anapy.

Turcya.

(Sułtan ma wyjeżdżać do Brusy.)

Konstantynopol, 3. czerwca. W zatoce tutejszej panuje wielki ruch. Dla Sułtana i jego dworu przyrządzają tu sześć okrętów. Za kilka dni ma Sułtan odjechać do Brussy, i zapewnie zabawi tam dłuższy czas dla używania kąpieli. A ponieważ od czasu wielkiego trzęsienia ziemi niema w tem mieście żadnego domu, gdzieby dwór mógł być wygodnie umieszczony, postanowiono na czas bytności Sułtana urządzić miasto z namiotów i opatrzyć je we wszelkie potrzebne sprzęty.

Afryka.

(Fortyfikacya wyspy Parim.)

Dziennikowi *Pays* donoszą z Londynu pod dniem 10go, że dyrektorowie kompanii wschodnio-indyjskiej wotowali potrzebną sumę, ażeby postawić w obronnym stanie wyspę Parim, przy wstępie gościńca Bab-el-Mandeb. Panu Hootan, pułkownikowi armii bambajskiej miano poruczyć kierunek robotami fortyfikacyjnemi. Wyspa Parim, zwana od Arabów kluczem wysp, panuje nad wstępem gościńca Bab-el-Mandeb i na przypadek wykopania kanału Suez jest miejscem największej wagi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 17go czerwca. Jutro ma być wydany manifest wyborczy jenerała Cavaignac. Kandydaturę pana Goudechaux ogłoszono plakatami.

Paryż, 18go czeewca. Dziennik *Siecle* otrzymał powtórne ostrzeżenie za umieszczenie artykułu opozycyjnego; pomimo dwóch takich ostrzeżeń, dziennik ten jeden z najczynniejszych organów opozycyi niezostał zawieszony, gdyż chęcią rządu jest nieograniczać wolności wyborów.

Paryż, 19. czerwca. Wczoraj wieczór renta 3% 68.85. — *Monitor* ogłasza odezwę prefekta Hausmann do wyborców paryskich, w której surowo powstaje na opozycyę. *Constitutionnel* ogłasza wyciągi z listu Ludwika Blanc, który radzi członkom opozycyi, ażeby przy otwarciu sesyi nieskładali przysięgi, i to wzbranianie się publicznie uzasadnili.

Bononia, 17. czerwca. Familia księcia modeńskiego złożyła Ojcu św. swoje uszanowanie.

Kopenhaga, 17. czerwca. Gazeta berlingska donosi: Konferencya ministrów przyjęła odmowną depeszę w odpowiedzi na notę mocarstw niemieckich. Depesza ta jednak ma być wysłana dopiero po przyszłem tajnem posiedzeniu rady stanu.

Konstantynopol, 12go czerwca. Wicekról Egiptu Said Basza przybył wczoraj do Smyrny; jutro albo pojutrze spodziewany jest w Konstantynopolu. Mieszana komisya bezpieczeństwa, w której reprezentowane są ambasady, miała już dwa posiedzenia. Porcie zrobiono propozycyę założenia linii telegraficznej od odnogi perskiej do wybrzeża syryjskiego a ztamtąd popod morze do Alexandryi. — Nadzwyczajny ambasador rosyjski komendant na Kaukazie książę Bariatyński przybył do Teheranu.

Ateny, 13go czerwca. Królowa ma dnia 15. b. m. odjechać do Niemiec. Król wyjedzie na krótki czas do Nauplii.

Kurs lwowski.

Dnia 20. czerwca.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	47	4	50
Dukat cesarski	„ „	4	49	4	52
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	19	8	22
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	37	1	38
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	24	82	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	80	15	80	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	36	85	20

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 19. czerwca o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $85^3/_8$—$85^7/_{16}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94—95. Lomb. wen. pożyczki z 5% $95^1/_2$ — 96. Obligacye długu państwa 5% $83^5/_8$—$83^3/_4$, det. $4^1/_2$% $73^3/_4$—74, det. 4% $65^1/_2$—$65^3/_4$. detto 3% $50^3/_4$ — 51. detto $2^1/_2$% 42—$42^1/_4$, detto 1% $16^1/_2$ — $16^3/_4$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88^1/_2$—$88^3/_4$. Galic. i węgier. 5% $80^3/_4$—82. Detto innych krajów koron. 87—$87^1/_2$. Obl. bank. $2^1/_2$% $63^1/_2$ — 64. Pożyczka loter. z r. 1834 335 — 336. Detto z r. 1839 $144^3/_4$—145 Detto z r. 1854 111—$111^1/_8$. Renty Como $16^3/_4$ — $16^7/_8$.

Galic. list. zastawne 4% 82—83. Półn. Oblig. Prior. 5% $88^1/_2$ — 89.— Glognickie 5% 82 — 83. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% $85^1/_2$ — 86. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% $91^1/_2$—92. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 110—111. Akcyi bank. narodowego 1013 — 1015. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $234^1/_2$—$234^3/_4$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 123 — $123^1/_4$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. Detto półn. kolei $195^3/_4$ — $195^7/_8$ Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 269 — $269^1/_4$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłatą 30% $100^3/_8$—$100^1/_2$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $105^3/_4$ — 106. Detto cisiańskiej kolei żel. $100^1/_4$ — $100^3/_8$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. $251^1/_2$ — 252. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $194^1/_2$ — 195. Detto losy tryest. $102^1/_2$—103. Detto tow. żegl. parowej 581 — 583. Detto 13. wydania — — —. Detto Lloyda 410 — 412. Peszt. mostu łańcuch. 72 — 74. Akcye młyna parowego wiéd. 62 — 64. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 27 — 28. Detto 2. wydania 37 — 38. Esterhazego losy 40 złr. 82 — $82^1/_2$. Windischgrätza losy. $28^1/_2$—$28^3/_4$. Waldsteina losy $30^1/_2$—$30^3/_4$. Keglevicha losy $15^1/_4$ — $15^1/_2$. Ks. Salma losy 40—$40^1/_4$. St. Genois $39^1/_2$—$39^3/_4$. Palffego losy 39 — $39^1/_2$. Clarego $38^1/_2$ — $38^3/_4$.

Amsterdam 2 m. $86^1/_2$ t.— Augsburg Uso $104^1/_2$ t.— Bukareszt 31 T. 264 t. Konstantynopol 31 T. 467. Frankfurt 3 m. $103^1/_2$ t. — Hamburg 2 m. $76^3/_4$. — Liwurna 2 m. 105. — Londyn 3 m. 10-10. — — Medyolan 2 m. $103^1/_2$. — Paryż 2 m. $121^1/_8$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7^7/_8$ — 8. — Napoleondor 8 $15^1/_2$.— Angielskie Sover. 10 15 — 10 16. Imperyał Ros. 8 23.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 20. czerwca.

Oblig. długu państwa 5% 84 — ; $4^1/_2$% 74; 4% 66 ; z r. 1850 —. 3% $51^1/_4$; $2^1/_2$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. — ; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1025. Akcye kolei półn. $1972^1/_2$. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. $582^1/_2$. Lloyd — —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à $617^1/_2$ złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. $86^1/_4$. Augsburg $104^3/_8$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $103^1/_2$ 2 m. Hamburg $76^1/_2$ 2 m. Liwurna — 2 m. Londyn 10—$9^1/_2$. 2 m. Medyolan $103^3/_4$. Marsylia $120^1/_2$. Paryż 121. Bukareszt 264. — Konstantynopol $466^1/_2$ Smyrna —. Agio duk. ces. $7^3/_4$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. $82^1/_8$; innych krajów koron. —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 $111^1/_8$. Pożyczka narodowa 84. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $237^1/_2$. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej 201.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. czerwca.

Hr. Dzieduszycki Władysław, z Jezupola. — PP. Bogusz Gratian, z Ostałowiec. — Chołoniewski Antoni, z Rosyi. — Czajkowski Hipolit, z Bubrszka.— Górski Mateusz, z Haszyc.— Gregorowicz Tytus, adw. kraj, z Stanisławowa.— Jaworski Apolinary, z Ordowa. — Klobasa Karol, z Zręcina. — Keplicz Kajetan, z Kapuściniec. — Br. Knobel, c. k. kapitan, z Rrzęsny polskiej.— Łopuszański Bolesław, z Czyszek. — Malinowski Lubin, z Ostrowczyka. — Podlewski Walery, z Chomiakówki. — Reyzner Felix, adw. kraj., z Tarnopola.— Rylski Henryk, z Dłużniowa. — Szafrański Jan, r. k. kanonik, z Mościsk. — Studziński Wojciech, z Niemsłowa. — Wojczyński Alfred, z Tuligłów. — Wolfram Józef, z Rozubowiec.

Dnia 21. czerwca.

Hr. Cetner Wojc., z Podkamienia.— PP. Borkowski Włodz., z Buska.— Bereznicki Dom., z Jass. — Bocheński Alojzy, z Otyniowiec. — Firich Hugo, z Świdnicy. — Hohendorf Eust., z Baru. — Jasieński Xaw., z Rosyi. — Komarnicki Boles., z Sasowa.— Linhard Antoni, c. k. dyrek. finas. z Sambora.— Obniski Wiktor, z Mycowa.— Obertyński Alex., z Leszczkowa. — Płocki Józ., z Jawcza. — Stefanowicz Kaj., z Bojan. — Zachariasiewicz Mik., z Lipowca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. czerwca.

Hrabia Deym. c. k. rotmistrz, do Halli. — Baczyński Jan, do Nowosiółek. — Kruszyński Ludwig, do Rosyi. — Kunaszewski Mateusz, do Łuki.— Łokuciejowski Ludwik, do Łukawicy. — Nahujowski Antoni, do Czernicy. — Seredyński Karol, do Olejowa.

Dnia 21. czerwca.

Hrabia Skarbek Władysław, do Netreb. — PP. Antoniewicz Antoni, do Skomorochów. — Białobrzeski Stan., do Dziedziłowa. — Bednarowski Jakób i Matlachowski Józef, do Dembicy. — Chobrzyński Lud., pens. c. ros. major, do Karlsbadu. — Cywiński Jedrzej, do Delejowa. — Dulski Karol, do Zukowa. — Hagen Gustaw, do Wielkich ócz. — Krynicki Marceli, do Krynicy. — Lewandowski Felix, c. k. rad. sąd. kraj., do Lublina.— Onyszkiewicz Adryan, do Złoczowa.— Rozwadowski Franciszek, do Ruzdwian. — Rzewuski Wiktor, do Gołogór. — Zabielski Józef, do Przewozca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. czerwca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.83	+ 12.2°	74.1	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	328.13	+ 18.0°	52.1	półn.-zach.	„	„
10.god. wiecz.	328.22	+ 13.1°	72.6	„	„	pogoda

T E A T R.

Dziś: Przed. polsk. „**Studnia artezyjska.**“

Dnia 20. czerwca 1857 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

32. 66. 19. 54. 31.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 1. i 11. lipca 1857 r.

KRONIKA.

— Czytamy w „Czasie“: Z protokołów posiedzenia c. k. komisyi centralnej do wyszukania i zachowania pomników z dnia 7. kwietnia r. b. dowiadujemy się, że c. k. rząd krajowy w Krakowie przesłał tej komisyi miskę srebrną znalezioną w piasku w Niepołomicach obok kolei żelaznej. Gdy miska ta uznaną została przez komisyę jako dzieło niedawnej roboty, niemając wartości artystycznej, przeto zwrócono ją do c. k. rządu w Krakowie.

— Znany astronom, pan Goldschmidt w Paryżu, odkrył dnia 27go z. m. znowu nowego planetę. Jestto 44ty z asteroidów dziesiątej i jedenastej wielkości.

— J. E. Namiestnik Czech, baron Mecsery kazał spisać i w osobnym przeglądzie zestawić wypadki polowania w Czechach w okresie myśliwskim 1856-57. Przegląd ten zawiera kilka wykazów tabelarnych, a między tem wykaz ubitego zwierza w lasach kameralnych i na gruntach gmin, od których zarząd dóbr kameralnych wydzierżawił polowanie.

Upolowano więc w całym kraju: 771 sztuk zwierza grubego, 407 świń dzikich, 1039 danielów, 3.846 sarn, 295 głuszczów, 1.874 cietrzewi i cieciorek, 673 jarząbków, 41.847 bażantów, 111.040 kuropatw, 7.369 przepiórek, 430.422 zajęcy, 2.161 królików, 278 gęsi dzikich, 6.073 cyranek, 4.235 kaczek dzikich, 4.595 słomek, 2.604 bekasów, 2.023 gołębi dzikich, 138 wydr i 3.837 lisów. Wartość tej zwierzyny wynosi około 479.372 złr.

— Ze względu na to, że zaraza bydła rogatego na Szlązku i w pogranicznym obwodzie gicińskim zupełnie już przygasła i kontumacya po upływie przepisanego terminu zniesiona została, ale natomiast trwa jeszcze w okręgu krakowskim, zezwolił c. k. rząd krajowy w Szlązku ażeby zawieszone dotąd dla zarazy bydła rzeźnego we wszystkich powiatach Szlązka, z wyjątkiem położonych bliżej Galicyi powiatów Bielicy, Schwarzwasser, Skoczawy, Cieszyna, Freisztadu i Jabłonki, znowu otworzone zostały. Rozporządzenie zaś, które galicyjskie bydło rzeźne dozwala transportować tylko koleją żelazną, pozostaje jeszcze w prawomocności.

— Na dniu 5. b. m. obchodził uniwersytet w Upsali (w Szwecyi) wielki festyn połączony z promocyą magistrów filozofii. Hrabia Sparre, były minister sprawiedliwości, a przed kilku miesiącami mianowany kanclerzem tego uniwersytetu, zjechał na tę uroczystość, a profesor estetyki na tym uniwersytecie, C. W. Böttiger, zapraszał na nią wszystkich uczonych programem: „Szczegóły do historyi Etrusków.“ Ośmdziesięciu siedmiu kandydatów filozofii otrzymało wieńce laurowe, znak promocyi na magistrów filozofii, a prócz tego obchodziło 11 magistrów swoje jubileum. Adjunkt uniwersytetu upsalskiego, Gabryel Merklin, i teraźniejszy rektor uniwersytetu w Christianii, zostali mianowani honorowymi doktorami filozofii i magistrami sztuk wyzwolonych.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*